

บทบรรณาธิการ

วารสารนิติศาสตร์และสังคมท้องถิ่นฉบับนี้ เป็น ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 ซึ่งนับว่าเป็นบันไดที่จะก้าวไปสู่เป้าหมายในเกณฑ์การคัดเลือก และเกณฑ์การประเมินคุณภาพวารสารในฐานข้อมูล TCI เพื่อให้เป็นไปตาม กฎ กติกา ที่ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทยได้กำหนดกรอบเอาไว้

ประเทศไทยได้ใช้การปกครองโดยอาศัย กฎ กติกา ที่เรียกว่า “กฎหมาย” เช่นกัน โดยมีกฎหมายบังคับใช้ในระดับพระราชบัญญัติ พระราชกำหนดและคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ จำนวนหนึ่งพันกว่าฉบับ จึงเป็นข้อสังเกตประการหนึ่งว่าชนชาติใดที่มีอารยธรรมเป็นที่ตั้ง ชนชาตินั้นย่อมมีกฎหมายบังคับใช้เพียงเท่าที่สำคัญและจำเป็น หลักนี้เป็นหลักธรรมชาติ ที่สนับสนุนว่า หากชนชาติใดอาศัยอยู่ร่วมกันอย่างร่มเย็นเป็นสุขแล้ว โฉนเลยจะต้องตรากฎหมายออกมาบังคับใช้อย่างมากมาย

พระพุทธศาสนาได้รุ่งเรืองอยู่ในประเทศไทยมาหลายร้อยปี วัตถุประสงค์เบื้องต้นของพุทธศาสนามุ่งสอนให้ทุกคนเป็นคนดี โดยอาศัย ศีล เป็นเครื่องมือปฏิบัติเพื่อพัฒนาจิตใจให้เป็นสมาธิ และเกิดปัญญาที่มองเห็นความเป็นจริงของธรรมชาติ รู้เท่าทันสภาวะจิตในอารมณ์ปัจจุบันที่เกิดความ โกรธ โลภ หลง และไม่ยอมตกอยู่ภายใต้การครอบงำของกิเลสเหล่านั้น เป็นการพัฒนาจิตใจของมนุษย์ให้สูงขึ้น จนอยู่เหนือเรื่องทำใจให้เศร้าหมองดังกล่าวได้ เมื่อบุคคลใดสามารถปฏิบัติได้ก็ไม่อาจจะก่อเวร อันเป็นเหตุให้ผู้อื่นและสังคมได้รับความเดือดร้อน

อนึ่ง ข้อสังเกตนี้ ทำให้เกิดความคิดได้ว่า การประพุดิตนของบุคคลในสังคมไทยที่ต้องอยู่ภายใต้กฎหมายและมีเสรีภาพในการนับถือศาสนา หลักเกณฑ์ทั้งสองประการนี้ต่างมีความย้อนแย้งกันตรงที่ว่า คนไทยส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ อันเป็นศาสนาที่ต่อต้านกิเลสทั้งปวงอย่างแท้จริง แต่พุทธสาวกบางส่วนกลับปฏิบัติตนไปในทิศทางที่ตรงกันข้าม

กับหลักสอนของพุทธศาสนา แก่งแย่งช่วงชิงเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์แก่ตนเอง และพวกพ้อง ขัดต่อหลักhiri โอตตปปะ เป็นการละเมิดธรรม นำความเดือดร้อนให้บังเกิด แก่สังคม จนในที่สุด รัฐผู้ปกครองพยายามหาทางแก้ไขปัญหาลำนี้ ด้วยการตรากฎหมาย ขึ้นมาบังคับใช้ และมีโทษทางอาญา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จะขอหยิบยกถึงปัญหา “หลักธรรมาภิบาล” ในสถาบันอุดมศึกษา อันเป็นแหล่งประเทืองปัญญาที่มีครูบาอาจารย์ อบรมบ่มเพาะลูกศิษย์ให้ออกไปใช้ชีวิตภายนอกในฐานะเป็นคนดี และเป็นศิษย์ที่มีครู ดังนั้น อาชีพครูบาอาจารย์จึงเป็นอาชีพที่ควรภาคภูมิใจ และเป็นเกียรติยศสูงส่งแก่วงศ์ตระกูล ที่ไม่มีบุคคลใดมาทำลายล้างให้เสื่อมเสียได้นอกจากตัวเอง

พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 ได้กำหนดในเรื่องการจัดการ การอุดมศึกษาที่ต้องประกอบไปด้วยหลัก 5 ประการ โดยนำ “หลักธรรมาภิบาล” เข้ามาเป็น หลักสำคัญ และได้กำหนดให้ สถาบันอุดมศึกษาและบุคลากรต้องปฏิบัติตามหลักที่ตาม หลักธรรมาภิบาล สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดให้มีระบบควบคุมภายใน และระบบตรวจสอบ ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์ในการป้องกัน และขจัดการขัดกันแห่งผลประโยชน์ และการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประการสำคัญ นายกสภาสถาบันอุดมศึกษาและกรรมการ สภาสถาบันอุดมศึกษา ต้องเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีธรรมาภิบาล หากเกิดกรณีมีปัญหาในการดำเนินงานกิจการของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่ได้กระทำการใด ขัดต่อกฎหมาย ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือการไม่ปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลอย่างร้ายแรง หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง ต่อส่วนรวม เมื่อคณะกรรมการการอุดมศึกษาหรือคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา ได้มีข้อเสนอแนะและความเห็นชอบไปยังรัฐมนตรีเพื่อวินิจฉัยชี้ขาด สั่งให้กระทำการยับยั้ง หรือยุติการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษา ถ้าหากสถาบันอุดมศึกษานั้น ยังฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามก็อาจส่งผลถึงการได้รับโทษทางอาญา

บทบัญญัติที่ค่อนข้างมีการลงโทษที่รุนแรง ย่อมมีเจตนารมณ์ของกฎหมาย เพื่อการป้องปรามมิให้บุคคลผู้มีอำนาจในการกำกับดูแล และบริหารงานราชการ

ของสถาบันอุดมศึกษา กระทำการใดโดยขัดต่อพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว และได้บัญญัติในหมวดอื่น ๆ อีกหลายประการ เพื่อให้การจัดการอุดมศึกษาและการพัฒนาบุคลากรเป็นไปอย่างมีคุณภาพ และมาตรฐานทัดเทียมนานาชาติ พัฒนาบุคคลให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึก รับผิดชอบต่อสังคม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและแก้ปัญหาให้แก่สังคมส่วนรวมได้ เพื่อจะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคม

ผู้เขียนในฐานะบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษา หวังว่ากฎหมายฉบับดังกล่าวสามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศจะเดินต่อไปได้อย่างมีความมั่นคง ทำให้เกิดประโยชน์กับนักศึกษาที่จะออกไปเป็นกำลังหลักของประเทศชาติได้ต่อไปในอนาคต

วารสารฉบับนี้ได้นำเสนอบทความวิจัย 5 เรื่องและบทความวิชาการ 3 เรื่อง ซึ่งประกอบไปด้วยปัญหาด้านกฎหมายและด้านสังคม โดยมีนักวิชาการทั้งในและนอกสถาบัน ส่งผลงานเข้ามาประเมินเพื่อพิมพ์เผยแพร่ นับว่าเป็นการพัฒนาของวงการวิชาการที่ได้นำปัญหาที่เกิดขึ้นมาตีแผ่ เพื่อให้ผู้อ่านทั้งที่เป็นประชาชนทั่วไป นักวิชาการ และหน่วยงานของรัฐได้รับทราบ และได้นำปัญหาที่เกิดขึ้นไปปรับปรุง แก้ไข ขจัดปัญหาเหล่านั้นให้หมดสิ้นไป กองบรรณาธิการของวารสารยังคงประสงค์มุ่งมั่นพัฒนาวารสารให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น เพื่อเป็นเวทีแหล่งเรียนรู้ในวงวิชาการต่อไป

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภูณัช รัตนชัย

สารบัญ

บทความวิจัย

ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายในเรื่องเขตอำนาจศาลเยาวชนและครอบครัวตามมาตรา 95 แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธี พิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553

รัชณี สุขสวัสดิ์.....1

แนวคิดว่าด้วยกฎหมายที่เป็นเครื่องมือของรัฐควบคุมคนในสังคม : มุมมองเชิงลบและเชิงบวก

สิทธิกร คักดีแสง อภิรดี กิตติลิทไธ.....21

แนวทางการใช้มาตรการป้องกันอาชญากรรมอันเนื่องมาจากการสิ่งเทียมอาวุธปืน

ปฐภรณ์ เชาวแก้ว, พิไลวรรณ สถิตย์, สยามรัฐ เรืองศรี, อนุชิต ชัยพรม,
อรรณณ แจ้งอรุณ.....51

กฎระเบียบและการบริหารจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์กลุ่มประเทศกำลังพัฒนาทางเศรษฐกิจ :
วิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายในประเทศไทย

วิศิษัคดี เนื่องนง.....71

การพัฒนาศักยภาพของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนในจังหวัดลำปาง

พระมหาเกรียงศักดิ์ อินทปัญญา, พระมหาจิรวัฒน์ กนฺตวนโณ (กันจ),
ถวิล คำโสภา, สุรัตน์ คำโสภา.....95

บทความวิชาการ

ผู้มีสิทธิยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 44/1 ศึกษากรณีเปรียบเทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5419/2554 กับคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5400/2560 (ประชุมใหญ่)

สมชาย บุญคงมาก.....119

การตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการตีความโดยการขยายความ คำว่า ใช้กำลังประทุษร้าย ตามประมวลกฎหมายอาญาของศาลไทยในปัจจุบัน : ศึกษากรณีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 12983/2558

พรอมา วงศ์เจริญ.....141

กระบวนการยุติธรรมทางอาญาสำหรับเด็กและเยาวชนในประเทศสิงคโปร์: ข้อสังเกตเปรียบเทียบกับประเทศไทย (ตอนที่ 1)

ปพนธีร์ ธีระพันธ์.....175

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน.....193

การอ้างอิงเอกสาร.....197